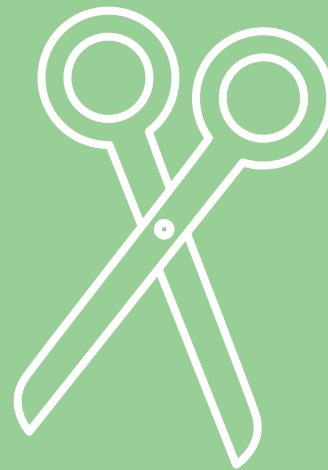
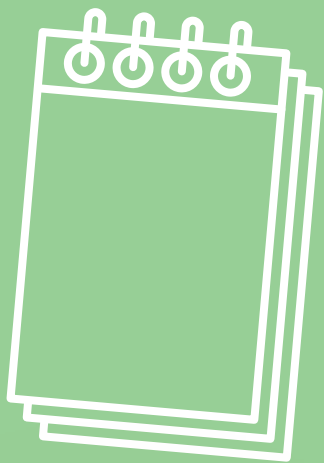

SCENARIUSZ ZAJĘĆ

PAPIER

02

MATERIAŁY DLA OSOBY PROWADZĄCEJ

RAMY TEMATU

Dla własnego komfortu pracy, ale również po to, żeby dzieci dobrze się czuły i mogli jak najlepiej skorzystać z zajęć, zalecamy, by liczba dzieci nie przekraczała 12 osób.

Będziemy wspólnie z dziećmi w wieku przedszkolnym i tymi, które dopiero zaczęły chodzić do szkoły, ustalać jak papier można wielokrotnie (do siedmiu razy) wykorzystywać. Bardzo ważne, żebyśmy swoją mową ciała, zadawanymi w trakcie zajęć pytaniami czy prowadzonymi rozmowami, pokazywali nasze zainteresowanie tym co dzieci robią. Dorosły powinien pamiętać, że na tym etapie nie ma złych i dobrych odpowiedzi. Każda odpowiedź powinna być dostrzeżona, każde zaangażowanie dziecka w zabawę – choćby przez mrugnięcie okiem w stronę dziecka – zaakceptowane.

Nie powinniśmy zmuszać dzieci do brania udziału w proponowanych przez nas aktywnościach. Wszystkie dzieci zapraszamy do zabawy, ale szanujemy wybór tych, które z nieznanym nam powodów rezygnują. Proponujemy, żeby oprócz miejsca, w którym będziemy się bawić wg pomysłów prowadzącego, wygospodarować miejsce (najlepiej na podłodze), gdzie dzieci będą miały dostęp do zawartości EkoPaki (np.: kolorowanek). W każdej chwili będą mogły skorzystać z tej alternatywy.

Może ktoś z Was powiedzieć: ten warsztat to nie dla mnie. Dzieci w tym wieku są za małe – nie mają odpowiednio dużo wiedzy i doświadczenia, nie mogą mi pomóc w opracowaniu polityki zarządzania papierem w bibliotece, nie zajmujemy się segregowaniem papieru... Jednak w rozmowie z dziećmi i pytaniu ich o zdanie chodzi o dostrzeżenie, że dzieci w sprawach związanych np.: z szeroko rozumianą ekologią, mogą mieć swoje przemyślenia i pomysły. Pytanie dzieci, analizowanie za i przeciw, branie pod uwagę ich odpowiedzi, buduje poczucie wartości, pobudza aktywność i chęć do działania. Jeśli jest w Was ciekawość na to, co zaproponują dzieci, to znaczy, że możecie wspólnie z nimi próbować zmieniać świat na lepszy.

Oprócz celu spotkania bardzo ważne jest, żeby osoba prowadząca ustaliła z dziećmi podstawowe zasady, które będą obowiązywać na spotkaniu. Proponowaną przez nas zasadą jest danie dzieciom możliwości zabawy lub pracy przedmiotem, który wybrały do momentu, kiedy skończy się ich zainteresowanie tą zabawką albo narzędziem. W momencie, gdy ktoś chciałby zacząć bawić się lub pracować używając przedmiotu, którego ktoś aktualnie używa, musi poczekać lub wziąć coś w zamian. Może też próbować dogadać się z osobą, która ma ten przedmiot. Prowadzący może proponować rozwiązania czasowe: jakiś przedmiot można używać przez określony czas wyznaczony np. klepsydrą.

SCENARIUSZ 2

autorka: Urszula Zimoląg | Fundacja Rozwoju Dzieci im. Komeńskiego

Cele warsztatu:

- Przekazanie wiedzy o dwóch sposobach powstawania papieru (z drewna i z makulatury) i ich wpływie na środowisko.
- Rozróżnianie papieru makulaturowego i papieru, który nie nadaje się do recyklingu.
- Pokazanie etapów recyklingu z wyszczególnieniem sortowania jako najtrudniejszego i kluczowego etapu.

Przebieg warsztatu: Ok. 60 min. | Grupa: 12 dzieci

Rytm spotkania

1. Początek spotkania (10 min.)
 - Dzieci przychodzą na spotkanie
 - Zabawy swobodne dzieci
 - Powitanie w kręgu
2. Zabawy z dziećmi inspirowane przez dorosłego (35 min.)
3. Swobodna zabawa (10 min.)
4. Pożegnanie (5 min.)

Ad 1

Zanim dzieci przyjdą do biblioteki i zanim zaczną się zajęcia, przygotuj z EkoPaki papierową taśmę, kredki, cienkopisy i stemple z alfabetem. Kiedy dzieci będą przychodzić na zajęcia, przywitaj się z każdym z nich i poproś, by na kawałku papierowej taśmy napisały swoje imię i przykleiły do ubrania. Jeśli któreś dziecko nie będzie jeszcze potrafiło samodzielnie napisać swojego imienia, zachęć pozostałych, by pomagali mu w tym zadaniu. Następnie zaproś wszystkie dzieci, by usiadły w kręgu

„Słowo wstępne” dla dzieci

Jeszcze raz przywitaj wszystkich. Przedstaw się i poproś, by dzieci również przypomniły swoje imiona. Wyjaśnij, że zajęcia będą dotyczyły kolejnej EkoPaki, która pojawiła się w waszej bibliotece i że tym razem będziecie rozmawiać i bawić się papierem.

Ad 2

Potrzebna będzie cała zawartość EkoPaki – razem z kartonem, w którym znajdują się przedmioty. Dodatkowo potrzebne będą kawałki tektury (np. pudełko po herbacie, po kredkach lub z gry), ręcznik papierowy lub chusteczki, gazeta, niepotrzebne wydruki, gazetki ze sklepu lub ulotki.

Poznajemy i obserwujemy

Podziel dzieci na dwie grupy. Możesz w tym celu zastosować prostą zabawę w odliczanie do dwóch lub „białe” i „czarne”. Dzieci z grupy „białe” poproś o wyszukanie i odłożenie z EkoPaki wszystkich rzeczy, które są z czystego, niezadrukowanego papieru. Dzieci z grupy „czarne” niech poszukają papieru, który jest zadrukowany.

Postaraj się w tym ćwiczeniu być tylko obserwatorką/em, przypatruj się, w jaki sposób dzieci współpracują ze sobą. Jeśli dziecko przyjdzie do Ciebie z pytaniem lub wątpliwością, spróbuj zapytać: „A jak ty uważasz?” albo „Ciekawe, co myślą o tym inni?”. Dzięki temu dzieci będą samodzielnie szukać rozwiązania i uzasadniać swoje wybory. Jeśli nie uda się od razu wyjaśnić jakichś kwestii, zostawcie je do wspólnego omówienia.

Opisujemy

Poproś dzieci z obu grup, by pokazały i nazwały wybrane przedmioty. Czy któryś przedmiot nie został wybrany? Jeśli tak, ustalcie z dziećmi, dlaczego tak się stało i czy na pewno nie pasuje do żadnej grupy. Następnie poproś, by każde dziecko wzięło do ręki jeden przedmiot i podało jakąś jego cechę – lekki, gładki, śliski, twardy, szeleszczący, kolorowy, kwadratowy itp. To ćwiczenie językowe, ale ma też na celu pokazanie, że:

- a. podobnie jak z plastiku, z papieru również są wykonane rozmaite przedmioty codziennego użytku i służące do różnych celów,
- b. różne cechy papieru świadczą też o jego różnym pochodzeniu i metodzie produkcji

Wyciągamy wnioski

Zapytaj dzieci, czy wiedzą, dlaczego papier może być szary, a inny biały, jeden jest cienki, a inny gruby i trudno go złamać. Być może od razu pojawiają się odpowiedzi, że każdy papier jest inaczej zrobiony. Dopytaj wtedy koniecznie, czy dzieci wiedzą z czego i jak robi się papier. Jeśli żadne dziecko nie będzie potrafiło odpowiedzieć na pytanie, zaproponuj, by bardzo dokładnie przyjrzały się białej kartce papieru i papierowi pakowemu lub tekturze (np. przyglądanie się z bliska, pod światło). Zapytaj jakie zauważyły między nimi różnice. Wyjaśnij, że papier może inaczej wyglądać, zachowywać się, bo jest inaczej zrobiony, np.: papier bezdrzewny, czyli produkowany bez ligniny lub z bardzo małą jej zawartością, jest odporniejszy na procesy starzenia się, ale jest bardziej przezroczysty, podczas gdy papier drzewny – tworzony z masy papierowej składającej się z ligniny i celulozy – jest mniej odporny na procesy starzenia się, ale i mniej przezroczysty. Papier może też być specjalnie pokrywany, np.: woskowany, złożony z warstw (tektura).

Bez względu na wszystko, pierwotna produkcja papieru, powoduje, że trzeba ściąć wiele drzew. Aby powstała kartka papieru, potrzebna jest także woda i energia. Za to papier z innego papieru, czyli z makulatury, powstaje bez konieczności ścinania drzew – lasy rosną dalej i dają tlen, a zużycie innych zasobów (np.: wody) jest znacznie mniejsze.

Doświadczamy

Co to jest makulatura i skąd się bierze? Zapytaj dzieci, czy spośród papierowych przedmiotów każdy mógłby być po użyciu makulaturą: gazeta, kartonik, kolorowa kartka – tak. A co z chusteczką higieniczną albo ręcznikiem kuchennym, którym wycieramy zabrudzenia w domu albo farbę po zajęciach plastycznych? Zabrudzony ręcznik i chusteczka nie będą się nadawały do recyklingu, czyli nie zrobimy z nich kolejnego papieru.

Korzystając z treści zawartych w ulotce, zaproponuj zabawę w stworzenie plakatu lub pudełka informacyjnego o tym, jakie rodzaje papieru nadają się do recyklingu np.:

- a. możecie wykonać plakat i narysować oraz podpisać elementy nadające się na makulaturę i te, które powinno się wyrzucić do pojemnika na odpady zbiorowe,
- b. plakat może być przestrzenny – oklejcie odpowiednimi elementami kartonowe pudełko, które będzie waszym „makulaturowym pojazdem” do papierni.

Przygotowujemy rozwiązanie

Poproś dzieci, by podsumowały, co można, a czego nie można wrzucać do pojemnika na makulaturę. Wykorzystajcie w tym celu plakat lub ozdobiony karton.

Jeśli zdecydowaliście się na wykonanie plakatu, warto przygotować również odpowiedni pojemnik na makulaturę, który postawicie w sąsiedztwie plakatu. Jeśli w poprzedniej aktywności powstał „pojazd”, jego zastosowanie może być czymś więcej niż edukacyjną zabawką – może stać się pojemnikiem do segregowania odpadów papierowych.

Pomocą do stworzenia pojemnika lub pojazdu może być zestaw MakeDo z EkoPaki.

Ad 3

Zakończenie:

Dzieci razem z prowadzącą siadają w kręgu i rozpoczynają podsumowanie spotkania.

Osoba prowadząca może rozpocząć i podzielić się obserwacjami, których dokonała w trakcie spotkania. W takiej sytuacji należy pamiętać, żeby były to informacje, po których dzieci będą docenione np.: widziałam/łem twoje pomysły na nasz papierowy pojazd.